

RAKOVNICKÉ OBEČNÉ NOVINY

Všetky náklady spojené s vydávaním a rozširovaním hradí Obec Rakovnica

Číslo 1 * Ročník XIX * Február 2019

Odišiel skvelý človek, starosta obce

So životom človeka sú spojené rôzne udalosti. Očakávané i neočakávané. Neočakávaná udalosť sa v obci Rakovnica stala v piatok večer 1. februára. V tom čase nás navždy opustil starosta obce Ľuboš Lešták. Bola to neuveriteľne smutná správa. Stratili sme v ňom jedinečného človeka. V tichom a hlbokom smútku sme prijali túto zvesť. Vyprevadili ho na poslednej ceste. Rozlúčili sa s ním. Vzdali poslednú úctu.

Medzi všetkými hranicami, ktoré sú ľuďom vymedzené – ako mladým, tak i vo vysokom veku, je úmrtie hranicou konečnou. Správa o odchode človeka, ktorý nám bol po celé roky blízky, pôsobí ako náhly studený tieň. Človeka zamrazí, zachveje sa,

a pominuteľnosť všetkého pozemského, ktorú si náhle uvedomí, dopadne ťažko na jeho srdce.

Nemí a bezradní zostávame stáť nad týmto nezvratným okamihom a pre najbližších príbuzných, ktorí sú touto nečakanou udalosťou najviac postihnutí, iba ťažko nachádzame vhodné slová útechy.

Smútkom a slzami býva naplnená chvíľa, kedy sa naposledy lúčime s našim drahým zosnulým. Lúčili sme sa naposledy so synom, otcom, partnerom, kamarátom, kolegom, známym a starostom obce Rakovnica.

V deň poslednej rozlúčky zvykneme sa obzrieť dozadu a spomenúť si na udalosti a zážitky, ktoré sme si uchovali v pamäti v súvislosti so zosnulým. Zosnulého spoluobčana si inak, ako v pracovnom nasadení, ani nevieme predstaviť. Pre občanov Rakovnice mala najväčší význam tá etapa jeho života, počas ktorej zastával funkciu starostu obce. Iba ten, kto pôsobil v takejto zodpovednej a náročnej

funkcii si vie uvedomiť, koľko práce, zodpovednosti i stresu si naložil na svoje plecia. A že ich niesol statočne, svedčia o tom výsledky jeho práce.

Neustále pracoval na zveľaďovaní obce, tvoril nové plány, snažil sa každému vyhovieť, rozmyšľal, čo staré opraviť, čo nové vytvoriť a zabezpečiť bezproblémový chod obce. Všetko si vždy držal na pamäti, na nič nezabudol a problémy, či rôzne situácie riešil za horúca.

Dal by človeku aj to posledné a pomohol aj v tej najťažšej chvíli. Okrem činov u neho nechýbal ani povzbudivý výraz, ktorý všetci dobre z jeho úst poznáme: „Netreba sa opúšťať“.

Aktívne pracoval vo všetkých zložkách, organizáciách obce, podporoval ich činnosť a pravidelne sa zúčastňoval na ich stretnutiach. Pôsobil v odborovom zväze SLOVES, kde bol aj aktívnym členom výboru. Bol aktívnym členom výboru aj v ZMOHG-u.

Život obce a občanov bol u neho na prvom

mieste. Bol starostom vo dne v noci, srdcom i dušou. Nepoznal žiadne prekážky. Po pracovnej dobe sa vždy ponáhlal do lesa na svojej milovanej vetrieske nachystať drevo, aby občania neostali v zime. Bol to človek s obrovským srdcom. Nadovšetko miloval svoju rodnú zem a zvlášť obľuboval Plešiveckú planinu, svoju partnerku, svoje deti, rodičov, najbližšiu rodinu, kamarátov a známych. Miloval život a s každým bol dobrý kamarát.

Dovoľte mi poďakovať sa mu za jeho celoživotnú prácu a vysloviť posledné zbohom od bývalých i terajších pracovníkov obecného úradu, poslancov, členov komisií, s ktorými spolupracoval, od ZPOZ-u, od členov spoločenských organizácií, v ktorých aktívne pracoval, od všetkých občanov Rakovnice.

Ľuboš, ty si odišiel, ale výsledky tvojej práce zostávajú v obci a v nich aj večná spomienka na Teba.

*Ondrej Doboš,
zastupujúci starosta obce*

Krátke informácie

Tretikrát

Každý rok máme na našom námestíčku pekný vianočný strom. Už po tretikrát ho v roku 2018 obci, občanom darovala rodina Ladislava Kraveca.

Užitočné

V obci pri obecnej úrade, na nebezpečnej križovatke, v minulom roku pribudli dve orientačné zrkadlá slúžiace motoristom. Vodiči aj chodci to oceňujú. Križovatka už neraz zažila kolízne situácie. Inštaláciou zrkadiel sa zabezpečila plynulá premávka, ale aj pokojný pohyb občanov po ceste.

Pestré

Vianočné sviatky sú za nami. Ich súčasťou bolo počasie, ktoré dekorovalo a dávalo punc jedinečným sviatkom. Sneh nám napadal, i keď nebolo ho veľa. Dážď pokropil sneh. Mráz završil túto zmes. Výsledkom toho boli biele Vianoce. Bolo to pestré, ale i romantické.

Účasť

Stretnutia na Silvestra a spoločné víťanie Nového roka na námestíčku pri vianočnom stromčeku majú viac ako dvadsaťročnú tradíciu. Na tomto podujatí sa občania radi zúčastňujú. Nájdú si čas na to, aby mali čo najkrajší zážitok vo svojej komunite. Minulého roku ich bolo okolo sto.

Nežiadaná „pomoc“

Obec vynakladá nemalé prostriedky materiálne i finančné, aby náš cintorín bol dôstojným miestom pre zosnulých. Kупuje vždy zelené kríky. Sadí ich. Celoroč-

ne opatruje. Je preto veľmi smutné, že sa nájdú svojvoľní „pomocníci“, ktorým na tom nezáleží. Zoberú nôž, nožnice do ruky a bezhlavo strihajú mladé tuje a vedome ničia spoločný majetok. Stalo sa tak minulého roku v čase Pamiatky zosnulých. Okrem iného platí tu porokadlo: „Čo si nesadil, to není, nerez.“

Poverený

Poslancom povereným zastupovaním starostu obce, podľa zákona o obecnom zriadení, sa stal Ondrej Doboš st. Zároveň vykonával aj funkciu zástupcu starostu obce.

Koľko ich je

Mikuláš minulého roku okrem iného ukázal na počet detí v dedine. O počte detí, od novorodencov až po desaťročné deti, sme sa dozvedeli na obecnej úrade. Zatiaľ ich je 42.

Každoročne

Na Silvestra každoročne občania získajú prehľad udalostí, ktoré sa udiali počas celého roka na dedine. Podľa našich poznatkov prvá prezentácia bola v roku 2008. Do roku 2017 všetky prezentácie pripravoval Ing. Miroslav Genčí, poslanec obecného zastupiteľstva. V roku 2018 prehľad udalostí a prezentáciu pripravila Ing. Jana Čapóová.

Očakávame

Dlhovekosť je vzácna. Obec sa môže pochváliť tým, že máme občanov, ktorí sa dožívajú nielen nad osemdesiat, ale i nad deväťdesiat rokov. Pomocou obecného úradu sme získali

tieto údaje: Nad osemdesiat rokov oslávi 36 občanov svoje narodeniny. Nad deväťdesiat rokov oslávi 6 občanov svoje narodeniny. Najstaršia žena bude mať 96 rokov. Najstarší muž bude mať 94 rokov.

Pribudli

V roku 2018 sa v obci narodili tri detičky. Dodatočne blahoželáme rodičom detí. S radosťou vítame našich nových malých občanov. Deťom i rodičom želáme pevné zdravie a veľa vzájomnej lásky.

Zámer prenájmu

Zámer prenájmu nebytových priestorov Obce Rakovnica z dôvodu hodného osobitného zreteľa bol úradne v zmysle zákona zverejnený. Po uplynutí zákonnej lehoty obecné zastupiteľstvo na druhom riadnom zasadnutí uskutočnenom 10. 01. 2019 schválilo prenájom firme DEAD p. Edite Dobošovej. Občania obce môžu byť týmto krokom volených orgánov spokojní, lebo toto rozhodnutie i naďalej zachovalo predajňu potravín a zmiešaného tovaru.

Rekonštrukcia

Na základe prieskumu i novej ponuky obecné zastupiteľstvo schválilo Rekonštrukciu Materskej školy. Finančné prostriedky obec získala od Ministerstva školstva. Všetci poslanci jednohlasne nielen podporeli, ale aj odsúhlasili túto akútnu potrebu pre obec, rodičov a ich deti.

Zahrajú si

Stolnotenisový klub (STK) Baník Rakovnica reprezentuje našu obec. Dedina im celoročne za to poskytuje nadštandardné podmienky na tréningy a zápasy. Nečlenovia, hostia nemali

možnosť si sporadicky, pre potešenie zahrať. Obecné zastupiteľstvo požiadalo poslancu Štefana Murzu, ktorý sľúbil, že zariadi aby bol jeden stôl k dispozícii hosťom.

Na Hostinci

V miestnej časti Hostinec už nebude otvorená predajňa potravín, ktorú prevádzkovala firma DEAD z ekonomických dôvodov. Aby sa vyšlo v ústrety starším občanom pani Edita Dobošová sa zaviazala, že na požiadanie občanov Hostinca zabezpečí im nákupy s osobnou donáškou podľa dohovoru priamo do domácnosti na vlastné náklady.

Rozlúčili sme sa

Súčasťou kolobehu života je aj odchod „na večnosť“. V roku 2018 sme sa rozlúčili so siedmimi občanmi.

Digitalizácia

Obec dostala ponuku od firmy Topset na projekt Geografického informačného systému Win CITY na cintorín, pasportizáciu, digitálne zameranie hrobov, hrobových miest. Potreba tejto služby je aktuálna. Tohto roku končia nájomné zmluvy a treba ich robiť nanovo. Je potrebné uvažovať i nad obnovou starého cintorína. Obecné zastupiteľstvo schválilo ponuku firmy Topset ako užitočnú, potrebnú.

Bol biely

Január 2019 sa prezentoval ako studený, biely. Snehu bolo max. 25 cm. Denná teplota bola najviac -14 °C.

Zastupujúci

Obec zažila smutnú udalosť. V mladom veku nečakane zomrel starosta obce Ľuboš Lešták. Zastupujúcim starostom podľa zákona sa stal Ondrej Doboš.

Silvester a spoločné privítanie Nového roka 2019

Ako je už každoročne tradíciou v našej obci, aj tentokrát sme sa spoločne opäť zišli na prahu Nového roka 2019 pred budovou Denného stacionára obce a strávili posledné minúty starého roka 2018 v kruhu svojich najbližších, či už členov rodiny, známych, alebo priateľov.

Začiatkom osláv Nového roka 2019 bolo polhodinové video premietané na budove Denného stacionára, ktoré nás previedlo všetkými udalosťami v obci za rok 2018. V pozadí videa nám hrala rezká hudba, ktorá niektorých priviedla aj do tanca.

Zatiaľ, čo sme pri pohľade na uplynulé udalosti roku 2018 spoločne spomínali, o príjemné občerstvenie v podobe chutných škvarových,

bryndzových, ba i cesnakových pagáčov a rôznorodého slaného pečiva sa nám postarali novozvolení poslanci obecného zastupiteľstva a pracovníčky obecného úradu. A aby sme nezabudli o príjemné zahriatie v chladnom zimnom decembri sa postaralo už tradične podávané varené víno.

Odpočítavaním sme sa pomaličky dostali k polnoci. Odznením „novoročného

gongu“, následne slovenskej hymny a príhovoru starostu obce sme spoločne privítali Nový rok 2019. V pozadí vynikal krásny ohňostroj, ktorý zabezpečil starosta obce a atmosféru prostredia dotvárali súkromné ohňostroje našich občanov.

Všetci sme si navzájom stisli rukou, dali jemný bož-

tek na líčko a zažehlali si veľa zdravia, šťastia, lásky a všetkého len toho dobrého do Nového roka 2019. S úsmevom, vládnyim slovom, láskou v srdci sme spoločne privítali ďalší nový rok. Želajme si všetci do nového roka pevné zdravie, šťastie na každom kroku, nech sa starosť všetka zruší a nech vládne pokoj vo Vašej duši. Čo bolelo nech sa zhojí, čo tešilo nech sa zdvojí.

Ing. Jana Čapóová

Foto: Dr. Šubo

Neodmysliteľná tradícia

Milovali a milujú ho veľkí i malí. Ak ste si poriadne vyčistili čižmičku, ráno ste v nej našli prevkapienie. Či už sladké alebo nie, záviselo to od toho, ako ste celý rok poslúchali. Áno, tušíte správne, ak si myslíte, že je reč o Mikulášovi.

Štefanská zábava

Prvý sviatok vianočný bol v znamení „Štefanskej zábavy“. Až 70 z nás sa rozhodlo spestriť si vianočné sviatky práve v tomto duchu. Sála kultúrneho domu pri dverách hostí vítali poslanci obecného zastupiteľstva s prípitkom. Zábavu otvoril starosta obce príhovorom, kde všetkých pekne privítal a zažehlal im k vianočným sviatkom a novému roku.

Do tanca hrala hudobná skupina „Impulz“, ktorá sa o zábavu výborne postarala. O občerstvenie bolo postarané tradične v „šenkú“, kde sa prvýkrát ponúkali pre hostí párky. Klincom večera bola bohatá „tombola“. Pripravené boli ceny rôzneho druhu. Štefanská zábava sa vydarila, hostia boli spokojní a všetci sa dobre bavili.

Ing. Jana Čapóová

Kedysi si deti čistili čižmičky, zvyčajne obe z páru. Do jednej dostávali uhlie a palicu, do druhej zasa sladké pochutinky a ovocie. V dnešnej dobe deti dostávajú sladkosti od výmyslu sveta, a to doslova. No netreba zabúdať ani na ovocie plné vitamínov, ktoré práve tí najmenší z nás v tomto chladnom období potrebujú.

Každoročná tradícia už neodmysliteľne patrí medzi najočakávanejšie dni v roku medzi deťmi z Rakovni-

ce. Siedmeho decembra sa na dedine, pred obecným úradom, rozoznali roľnícky a medzi deti prišiel Mikuláš so svojim verným pomocníkom, krásnym anjelom.

Spolu rozžiarili obecný vianočný stromček a rozdávalie sladkých balíčkov z rúk Mikuláša robilo radosť. Na svoje si prišli aj tí najmenší, no aj väčšie deti. O občerstvenie bolo postarané v podobe teplého čajíka.

Jakub Doboš

Novoročný výstup na Plešiveckú planinu

Dňa 12. januára 2019, v sobotu sa uskutočnil zimný Novoročný výstup na Plešiveckú planinu – „Lokalita Capáš.“ Účastníci z našej obce sa stretli o 8.00 h „Na piasku“ a spoločne vyrazili. Niektorí šli z rôznych smerov v individuálnom čase. Boli to účastníci z Rudnej, z Rožňavského Bystrého, z Honiec, zo Štítnika, z Kružnej, ba aj z Rožňavy. Počasie sa vydarilo a prialo účastníkom výstupu úspešne doražiť na miesto určenia.

Zraz účastníkov na Plešiveckej planine bol o 10.00 h, kde hostí uvítali prípitkom a ponúkli chutným koláčikmi.

Foto: H. Silicaová

kom. Následne starosta obce všetkých privítal vo svojom príhovore. V celkovom počte sa „Novoročného výstupu 2019 na Plešiveckú planinu“ zúčastnilo okolo 120 účastníkov.

Po náročnom výstupe väčšina účastníkov vyhľadala, a preto nescelo chýbať už tradičné občerstvenie v podobe guláša, ktorý tentokrát uvaril Branko Pástor. Môžeme skonštatovať, že „Novoročný výstup 2019 na Plešiveckú planinu“ sa vydaril k spokojnosti všetkých účastníkov. Stretli sa starí priatelia a známi, utužili sa medziľudské vzťahy, deti sa vyšantili do sýtosti. Zároveň sa aj zašportovalo a upevnilo zdravie všetkých účastníkov.

Ing. Jana Čapóová

Foto: B. Pástor

Foto: Henrieta Silicaová

Foto: H. Silicaová

Najstaršie a výhodné združenie na Slovensku

Už sme o ňom písali na stránkach RON. Je to Podporné pobrebné združenie so sídlom v Betliari. Minulého roku malo 90- té výročie od svojho vzniku. Členstvo v združení je pre pozostalých výhodné. Nie sú to všelijaké sľuby, ale skutočná pomoc v reálnom čase. Členom sa môže stať každý občan SR vo veku od 18 do 55 rokov na základe prihlášky.

V našej obci Odbočka PPZ v súčasnosti, doteraz má 186 riadnych členov. S nárastom nákladov na poslednú rozlúčku sa členské zvýšilo na 15,- € za rok. So zvýšením členského narástol aj príspevok pre pozostalých. Príklad: Keď bolo členské 10,- € výška pohrebnej podpory bola 285,- €. Pri členskom 15,- € je výška podpory 420,- €. Je to dobrá investícia.

Mnohí členovia v našej Odbočke využívajú možnosť platenia viacnásobnej výšky členských príspevkov. Napríklad dvoj, trojnásobnej... tým sa automaticky znásobí výška finančnej pomoci zo základnej sadzby. Napríklad pri dvojnásobnej sadzbe zo sumy 420,- € na 840,- €.

Členské je cenovo prijateľné a je to veľmi zaujímavý produkt pre každého občana. Každý občan má možnosť vstúpiť do PPZ. Podrobné informácie, prihlášku môžete v obci získať u pani Margity Kučerovej.

Členská schôdza ZO SZPB v Rakovníci

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov je občianskym združením pôsobiacim na území Slovenskej republiky na základe zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov. Združuje občanov SR a účastníkov boja za národné oslobodenie a proti fašizmu, za demokraciu a sociálnu spravodlivosť, ktorí súhlasia s jeho pôsobením, poslaním a cieľmi, programovým zameraním a ustanoveniami Stanov SZPB.

Obecné zastupiteľstvo schválilo nasledovné komisie, ich predsedov a členov:

Komisia pre ochranu verejného záujmu:

Predseda: Ondrej Doboš

Členovia: Ján Čapó, Alena Hlaváčová, Igor Fabián

Komisia finančná, obchodu a podnikania:

Predseda: Ing. Ondrej Lorko

Členovia: Mgr. Ladislav Fabian, Katarína Nociarová, Štefan Murza

Komisia pre ochranu verejného poriadku:

Predseda: Milan Hlaváč

Členovia: Mgr. Mária Uhrinová, Mário Hlaváč, Igor Čižmár

Komisia kultúry, mládeže, vzdelávania a športu:

Predseda: Jakub Doboš

Členovia: Igor Čižmár, Štefan Murza, Ondrej Doboš st., Mgr. Katarína Kravecová, Zuzana Kravecová, Ing. Jana Čapóová

Dňa 23. januára 2019 sa uskutočnila členská schôdza miestnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Pred začiatkom členskej schôdzy sa uskutočnil akt kladenia venca k pamätnej tabuli pripomínajúcej oslobodenie našej obce Červenou armádou.

Členská schôdza zhodnotila činnosť miestnej organizácie za uplynulý rok a pripravila plán práce na rok 2019. Členovia MO SZPB ocenili

spoluprácu s obecným úradom na čele so starostom obce Lubošom Leštákom a Zborom pre občianske záležitosti, ktorí im pri naplňovaní plánu práce nezištne pomáhajú. Zároveň vyjadrili nádej, že úspešná spolupráca bude pokračovať aj v budúcnosti, aby aj mladšie generácie našich spoluobčanov nezabudli na obete, ktoré boli krutou cenou za náš dnešný mier.

Ing. Ondrej Lorko,
predseda MO SZPB

Slávnostné polozenie venca k pamätnej tabuli

Už 74. výročie oslobodenia našej obce a koniec druhej svetovej vojny v našom okrese si pripomenuli členovia Miestnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Rakovníci spolu so starostom obce Lubošom Leštákom.

Účastníci spomienkového aktu položili veniec k pamätnej tabuli venovanej oslobodeniu obce a pripomenuli si pamätný deň 21. januára 1945, kedy našou obcou prešla skupina vojsk Rumunskej armády vedená veliteľmi ruskej Červenej armády a pokračovala ďalej smerom na Štítnik. Ľudia si vydýchli a ihneď sa pustili do odstraňovania škôd, ktoré im vojna spôsobila.

Na tento deň si spomienku už iba málo našich spoluobčanov, pretože aj tí najstarší boli v tom čase iba deti. Spomínajú si však na radosť, ktorú prejavovali obyvatelia,

Foto na strane: Dr. Šabo

keď sa dozvedeli, že vojna sa skončila. Preto je potrebné aj dnes vyjadriť svoj názor, pripomínať si významné udalosti v živote našej obce

a zasadiť sa tak za zachovanie mieru na našom krásnom kontinente.

Ing. Ondrej Lorko,
predseda MO SZPB

Raz budú výnosné

V obci máme občanov, ktorí radi experimentujú. Pestujú cudzokrajné rastliny. Mnohým sa to darí. Naši spolupracovníci zbežne urobili monitoring zvláštnych druhov. Zo všetkých sme vybrali Aktinídiu čínsku (Actinidia chinensis). Plody tejto rastliny poznáme pod názvom kivi.

Zatiaľ sme sa dopátrali k štyrom pestovateľom. Oslo- vili sme dvoch z nich. Pán Ivan Hencel nás vrelo prijal a ukázal rozkonárenú rastlinu. Pestuje ju na pergole v záhrade. Umožňuje jej voľne sa rozvíjať. „Moja aktiní- dia je maloplodá, hladkoplo- dá. Často je označovaná ako pikolín. Má jednu veľkú vý- hodu, že v našich podmien- kach väčšinou dozrieva. Plo- dy sú sladké,“ ozrejmil nám.

Aktinídiu má už 16 rokov. Stará sa o ňu. Jej rast usmer- ňuje a aj preto má peknú úro- du. „Úrodnosť vždy záleží od toho, aký je rok. Stalo sa, že som nazbieral viac ako 2 kg kivi, ale boli aj roky, keď ich bolo pomenenej“. Zdôraznil tým, že podnebné podmien- ky pri pestovaní rastliny sú dominujúce.

Aktinidia maloplodá je mrazuvzdorná a znáša teploty aj pod -20 stupňov. Rast- liny sú väčšinou dvojdomé. Niektoré druhy maloplodých nepotrebujú opelovače čiže

sú obojpohlavné. Aby sme mali predstavu o veľkosti plodov, dajú sa veľkosťou prirovnať k veľkoplodým egrešom. Občas ich ponúkajú v marketoch. Zaujímavosťou je, že mladé výhony za deň dokážu narásť o 3-5 cm. Počas jednoročného obdobia výhony dosahujú dĺžku aj 6 m. Rozmnožujú sa seme- nami a odrezkami.

Klasické plody aktinídie kivi pestuje pán Ján Čapó, ktorý nás ochotne prijal. Už z cesty na miestnu časť Hos- tinec je vidieť jeho nádherne rozvetvený ker veľkoplodej aktinídie, ktorej plody bežne dostaneme v markete.

O svojej rastline nám v stručnosti povedal: „Ker pes- tujem 18 rokov. Venujem mu zvláštnu pozornosť. Dávam pozor na to, aby sa neúmerne nerozrástol. Je potrebné starať sa o neho v porovnaní tak, ako o hrozno. Dôležité je mať na pamäti, že tento druh aktinídie je vyslovene dvojdomá rastlina. Samičie

Foto na strane: Dr. Sabo

jedince môžu byť viacej, ale nevyhnutné je mať samca.“ „Výhodou pestovania rast- liny je, že je vysokoodolná proti chorobám a škodcom,“ poznamenal. Ak je rastlina odolná, teda je ekologická. Nemusi sa striekať a neobsa- huje pesticídy.

Plody v našich podmien- kach nedozrejú. Zbierajú sa pred príchodom mrazov. Ne-

chajú sa postáť na vhodnom mieste pri izbovej teplote kde dozrejú a potom sa kon- zumujú. Je to podobné ako sa to robí s kivi kúpeného v obchode.

Na otázku „Aká bola úro- da kivi?“ odpovedal stručne. „Spočiatku počasie prialo. Očakával som peknú úrodu. Pri pozorovaní rastu plodov som zistil, že nebude veľká. Bohatá úroda bola v roku 2017 kedy sme nazbierali 56 kusov.“

O aktinídiu je dobre vedieť, že je to liana, popínava rast- lina, a preto potrebuje opo- ru i keď sa pestuje ako ker. Plody sú chutné a majú veľa drobných semien. Obsahujú vitamíny, minerály, stopové prvky atď.

Aktinidia a jej plody kivi sa v našej dedine pestujú pokus- ne. Nie sú natolko udomác- nené, aby boli hospodársky výnosné. Ako zvláštnosť sú zaujímavé. Možno pri zmene podnebia, ako predpoveda- jú futuristi, pri postupnom otepľovaní raz budú výnosné.

-sa-

Činnosť, ktorá si zaslúži pozornosť a pod'akovanie

Zbor pre občianske záležitosti (ZPOZ) ako zariadenie obecného úradu je v obci aktívny, o čom sa každý môže pre- svedčiť. Jeho členov stretávajú na rôznych podujatiach. Pre- kvapia stále niečím novým, milým. Obzvlášť sú vítané ich vystúpenia spojené s najmladšou generáciou – deťmi.

Na začiatku roka sa pra- videlne stretávajú na hod- notiacej schôdzi. Bolo tak aj 21. januára 2019 v spoločnej zasadačke v miestnom klube. Na zasadnutí sa zúčastnil aj starosta obce Ľuboš Lešták.

Schôdzu viedla vedúca Margita Leštáková, ktorá po privítaní starostu obce a všet- kých účastníkov podala pod- robnú informáciu o činnosti ZPOZ-u. Potešujúce je, že sa počet členov zboru rozšíril. Z desiatich stúpol na 14. Pri- budli tri ženy a jeden chlap.

Pravidelné stretnutia čle- nov boli každý posledný pia- tok v mesiaci. Tento termín sa osvedčil, a preto ostáva v platnosti. Treba dodať, že ak si mimoriadna situácia vyža- duje, tak sa stretávajú aj viac- krát. Vedenie zboru tvorili: vedúca Margita Leštáková, členovia: Božena Ďuránová, Mgr. Mária Sabová. K nim pribudla Katka Nociarová. Je to mladá, nádejná autorka i režisérka programov s deť- mi, za výdatnej pomoci Mgr. Márii Sabovej.

Okrem tradičných piesní zameraných na občianske pohreby, sa ich repertoár roz- šíril o ľudovky, ktoré použili na vystúpenie doma v obci a blízkom okolí. Vedúca sa pochovalne vyjadrila k spolu- práci s OcÚ, starostom obce. Už tradične zbor vystupu- je ku Dňu obce, SNP, Úcte k starším, JDS Pod jedličkou.

Svojím vystúpením prispeli k akcii JDS R-4 v Rožňav- skom Bystrom. Na prezen- tácii mali nacvičené 5 nároč- ných pesničiek. Na sebe mali nové modré tričká, ktoré na nich zažiarili. V tomto úbo-

re vystupovali aj na Dni obce 22. júla 2018. Tu sa k zboru pridali deti s Katkou Nociarovou. Ich vystúpenie bolo nielen pekné, ale aj dojímavé. Vystúpilo desať detí. Vďaka patrí im a ich rodičom.

Výnimočnou udalosťou v ZPOZ-u bolo udelenie Ceny starostu obce kolektívu ZPOZ-u, ktorú osobne pre- vzala vedúca zboru M. Leštá- ková. Ocenenie si zbor zvlášť váži a motivuje ho to k ďal- šim výkonom.

Výročie SNP je už srdco- vou záležitosťou zboru. Osla- vu aktu berú vážne a s úctou. Každoročne sa zúčastňuje na kladení venca pri pomníku a svojim kultúrnym progra- mom poukazuje na význam tejto akcie.

Klasickým vyústením čin- nosti ZPOZ-u bol program na akcii JDS Pod jedličkou. Hlavné slovo mali deti s ich vedúcou Katkou Nociarovou. Spev sa striedal s viňšovač- kami, koledami. Na záver kultúrneho vystúpenia sa k deťom pripojili všetci čle- novia zboru.

Plán práce bol v súlade s po- trebami zboru i s jeho posla- ním. Sústreďujú sa na naviečo- vanie nových piesní. Reperto- ár plánujú rozšíriť o cirkevné piesne evanjelické i katolícke.

V závere vedúca zboru po- ďakovala všetkým členom, účinkujúcim za prezentáciu, šírenie dobrého mena zboru i obce. Za zvládnutie všet- kých akcií, vzájomnú pod- poru. Hodnotiacu členskú schôdzu ukončila citáciou tej- to myšlienky: „Iba život, kto- rý žijeme pre blízkych stojí za to, aby sme ho žili.“

-sa-

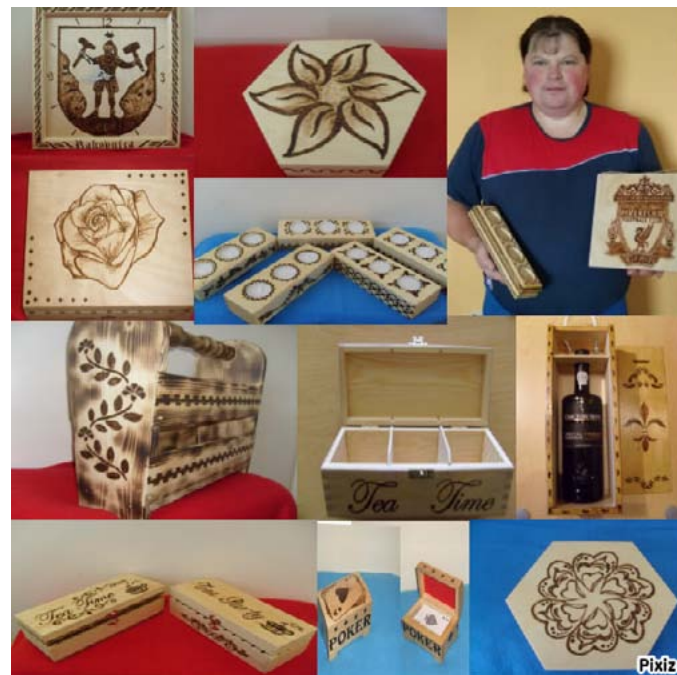

Foto: B. Pástor

Prijat' výzvu a získať skúsenosti sa oplatí

Každá skúsenosť dá človeku veľa. Prijat' výzvu sa opla- tí, lebo nás obohatí. Netreba sa toho báť. Treba sa odhodlať a ísť za svojím cieľom. Dôkazom toho, že je to tak sú jedi- nečné zážitky ľudí, ktorí to dokázali. Jedným z nich je náš občan, ktorého možno poznáte. Je vyučeným mäsiarom – údenárom. Získal bohaté skúsenosti z Čiech i Severného Írska. Je to Branko Pástor, akčný človek, ktorý po návrate z cudziny sa zapojil do spoločenského života a akcií v obci. Jeho pestrý život je zaujímavý, a preto sme ho požiadali o rozhovor.

Prečo ste sa rozhodli ísť za prácou do zahraničia?

Tak to bolo v prvom rade pre financie, potom získať nové pracovné skúsenosti v mojej profesii a tiež poznať nový kraj, ľudí a ich spôsob života.

Aké skúsenosti ste získali v Čechách?

Dostal som možnosť pra- covat' na bravčovej a hovä- dzej porážke, kde som sa zdokonalil vo svojej profesii.

Čo bolo podnetom na to, aby ste išli za prácou do Se- verného Írska?

Samozrejme ponuka za- robiť si viac peňazí, ale aj návrat na ostrov kde som bol v roku 1995 na 10 dňovom pobyte ako spoluvýherca

od spoločnosti Baileys Irish Cream.

Na základe vašich skúse- ností, čo odporúčate záu- jemcom o prácu v zahraničí?

Netreba sa báť, treba ísť skúsiť cudzinu. Keby som bol mladší a zdravší, tak určite by som neváhal ísť znova.

Vieme o Vás, že máte zau- jímavého koníčka, ktorý sú- visí s vypalovaním do dreva. Môžete nám to priblížiť?

Jedná sa o vypalovanie a zdobenie obrázkov na dre- venom podklade.

Používa sa na to špeciálny elektrický nástroj (podobný pájkovačke). Je ich viac dru- hov.

(Pokračovanie na 8. strane)

Rastie v našom chotári

V RON uverejňujeme zaujímavosti i z rastlinnej ríše. Ide o nové druhy, ktoré tu predtým neboli. V tomto článku vás zoznámime s voľne sa vyskytujúcou, doteraz neznámou rastlinou.

Objavila sa náhodne. Je to bylina, trvalka. Dorastá do výšky 1 až 1,5 metra. Upúta svojim vzhľadom, majestátnosťou, strapcovitými bielymi kvetmi, veľkými listami a plodmi, ktoré pri dozrievaní menia sfarbenie od zelenej cez červenú, fialovú až po čiernu.

Tajomstvo rastliny sme rozlúštili. Patrí do čelade ličidlovitých (Phytolaccae). Po slovensky sa volá ličidlo. V obci môžu rásť dva druhy. Prvé je Ličidlo jedlé (Phytolaccae esculenta) a druhé

nostami odlíšenia. Pár slov o Ličidle jedlom. Samotný názov napovie o tom, že jeho zrelé plody sú jedlé. Ochutnali sme ich. Nebolo to nič mimoriadne. Malo sladkastú chuť s mierne kyslým nádychom. Vo väčšom množstve neodporúčame plody konzumovať. Podľa literatúry pri požití väčšieho množstva môže dôjsť k hnačke, zvracaniu.

Teraz niekoľko viet o Ličidle americkom (Phytolaccae americana). Prv, než sa pozrieme na rozdiel medzi oboma druhmi je potrebné

Foto: Dr. Sabo

Ličidlo americké (Phytolaccae americana). Podľa našich, neúplných poznatkov, v obci rastie Ličidlo jedlé. Nedá sa na to spoliehať, že je to len tak. Nerobili sme prieskum. Je potrebné celoročné monitorovanie v spolupráci s občanmi a celoplošný prieskum.

Stručne vás zoznámime s oboma druhmi a mož-

povedať, že rastliny sú na prvý pohľad podobné, téměř identické a to je zavádzajúce. V čom je rozdiel? Rozpoznávacím znakom je hroznovité kvetenstvo. Kvetenstvo Ličidla jedlého rastie kolmo hore, vertikálne. Ličidlo americké má kvetenstvo a následne plody prehnuté do strán, ovisnuté. Najlepším

poznávacím znakom sú plody, i keď majú rovnakú farbu. Tie sú evidentne odlišné už na prvý pohľad.

Plody Ličidla jedlého pripomínajú plody moruše. Sú zrastené z osem kôstkovíc a charakteristickým znakom je zvráskavený povrch plodu. Plody Ličidla amerického tvoria guľičky a pripomínajú hrozno, čučoriedky... Do predia kladieme fakt, že Ličidlo americké, celá rastlina,

koreň, výhonky, listy, kvety, plody sú jedovaté. Pri väčšom požití smrteľné.

Ličidlo ako rastlina v záhradke alebo záhrade pekne vyniká a pôsobí ako elegantný druh. Je to málo náročná rastlina na prostredie, v ktorom rastie a ľahko sa šíri. Plody obľubujú vtáci a nechtiac ich rozširujú. Pri pestovaní tejto rastliny vylúčte Ličidlo americké, aby nebol došlo k otrave či smrti. -sa-

Prijat' výzvu a získať skúsenosti sa oplatí

(Pokračovanie zo 7. strany)

Koľko a akých výrobkov už máte za sebou?

No je toho dosť. Zdobenie drevených svietnikov či drevených šperkovní, ale aj drevené boxy na čaje a na fľašky, pre gazdinky v kuchyni zdobené varešky. Boli to aj znaky futbalových mužstiev z Anglickej futbalovej ligy napr.: Liverpool, Arsenal, Chelsea, Manchester Unt...

Prekvapením pre nás bolo vaše zberateľstvo. Čo vás k tomu viedlo?

Naštartoval ma kamarát, ktorý mi daroval prvé tri bankovky. Potom prišla myšlienka vyhľadať bankovky ktorými platili moji prastarí rodičia pred sto rokmi, no a už ďalej to išlo samo. S jedlom rástla chuť, ako sa vraví. Celkovo ich mám okolo 550 kusov z rôznych kútov sveta a rôznych nominálnych hodnôt.

Poznáte spriaznené duše

pri zbieraní bankoviek?

Doteraz o nikom v blízkom okolí neviem. Rád sa zoznámim s inými zberateľmi.

Ste skúsený kuchár, ako to využívate v obci?

Určite sú aj skúsenejší kuchári ako ja. Dostal som príležitosť prezentovať sa od starostu obce Ľuboša Leštáka, čo si veľmi vážim, no a tak sa snažím byť nápomocný pri rôznych akciách v obci.

Ste členom ZPOZ-u a zatiaľ jediný muž v zbore. Ako sa tam cítite? Čo odkážete ďalším chlapom?

Tak som jediný svojho druhu (hahaha). V zbore sa mi páči. Keď sú tety žienky so mnou spokojné, tak ma to teší. Stále sa je čo učiť od starších a nikdy to nebolo ani nebude na škodu. A čo odkázať ďalším chlapom? Treba sa pridať a bude veselšie.

RON ďakuje za rozhovor.